

Konieczne jest przy tym zapewnienie wymienionym jednostkom lokali, kadr, sprzętu oraz terenu pod szkółki, w których można by było produkować materiał sadzeniowy o urozmaiconym asortymencie.

13. Dla finansowego zabezpieczenia wcześniej wspomnianych postulatów (pkt. 1 i 2) konieczne jest wystąpienie z wnioskiem o włączenie do projektu ustawy o terenowym funduszu ochrony zabytków także i zabytkowych założeń zieleni śródblokowej. Podobnie konieczne jest związanie inwestycji i bieżących kosztów utrzymania pozostałej zieleni z funduszem budownictwa mieszkaniowego.

14. Ze względu na wysoką społeczną rangę spraw ochrony przyrody konieczne jest formalne powołanie Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody (zamiast dotychczasowego p.o.) oraz rozbudowa obsady tego urzędu proporcjonalnie do rzeczywistych potrzeb.

Powyższe wnioski zostały przygotowane w oparciu o postulaty autorów referatów — wnioski dyskutantów oraz poposiedzeniowe opinie członków Prezydium Wojewódzkiego Komitetu Ochrony Przyrody. Zdaniem Komitetu wnioski te powinny stać się przedmiotem zainteresowania m. in. następujących osób i instytucji:

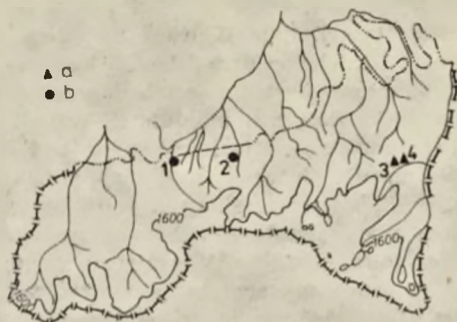
Wojewódzki Konserwator Przyrody, Wojewódzki Konserwator Zabytków, Główny Geodeta Miasta Krakowa, Główny Architekt Miasta Krakowa, Pełnomocnik Prezydenta d/s Rewaloryzacji Krakowa, Zarząd Rozbudowy Krakowa, Biuro Planowania Przestrzennego, Zjednoczenie Miejskich Przedsiębiorstw Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej, Miejskie Przedsiębiorstwo Zieleni, Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania, Miejski Park i Ogród Zoologiczny „Las Wolski”, Wojewódzka Spółdzielnia Mieszkaniowa, Prokuratura Wojewódzka, Wojewódzka Komenda Milicji Obywatelskiej, Wojewódzki Inspektorat Straży Ochrony Przyrody, Zarząd Główny Ligi Ochrony Przyrody.

Janusz Bogdanowski
i Jerzy Lesiński

Z PARKÓW NARODOWYCH

Zarzyczka górska *Cortusa matthioli* w Tatrzańskim Parku Narodowym

Zarzyczka górska *Cortusa matthioli* L. jest rośliną górską osiagającą na obszarze naszego kraju północną granicę zasięgu. Występuje nielicznie, jedynie w Karpatach, między innymi na Policy, Pilsku i w Gorcach oraz na Podtatrzu Północnym (Flora Polska, 1963). W Czechosłowacji należy do roślin znacznie bardziej rozpowszechnionych, mimo to podlega ochronie gatunkowej (Veselá 1973). W Tatrach Słowackich, szczególnie w wapiennych ich częściach, spotykana jest dość często, sięgając aż po szczyt Hawrania 2154 m n.p.m. (Kotula 1889—

Ryc. 1. Rozmieszczenie zarzyczki górskiej *Cortusa matthioli* L. w Tatrzańskim Parku Narodowym. a — stanowiska nowo odkryte: 3, 4 — Dolina Waksmundzka 1400 m n.p.m.; b — dane z literatury: 1 — wylot Doliny Małej Łąki, 2 — Dolina Białego. — Map of distribution of the alpine bell in the Tatry National Park. a — recently found localities; b — data derived from the literature; 1—4 names of localities

Ryc. 2. Zarzyczka górska *Cortusa matthioli* L. w Dolinie Waksmundzkiej. — The alpine bells growing in the Waksmundzka Valley in the Tatry National Park. Fot. Z. Bednarz

1890). Na obszarze Tatrzańskiego Parku Narodowego znane były dotychczas zaledwie dwa jej stanowiska (ryc. 1): u wylotu Doliny Małej Łąki (Łapczyński 1885) i w Dolinie Białego (Szafer, Sokołowski 1927). Pierwsze z nich istnieje po dziś dzień (Piękoś-Mirek — informacja ustna), drugie natomiast nie zostało jak dotąd potwierdzone.

Nowe dwa stanowiska zarzyczki znajdują się w Dolinie Waksmundzkiej, na ciepłym południowo-wschodnim stoku pod Waksmundzkimi Ściankami (1400 m n.p.m.). U ich podnóża, na wilgotnych rumoszach i piarżyskach skał węglanowych, zasilanych w wody wysiękowe, rozwijają się interesujące płaty jaworzyn z bogatą, mezofilną roślinnością, głównie z rzędu *Fagetalia silvaticae*. W warstwie runa występują: pałtrok kolczysty *Polystichum lobatum*, miesięcznica trwała *Lunaria rediviva*, czworolist pospolity *Paris quadrifolia*, gajowiec żółty *Galeobdolon luteum*, marzanka wonna *Asperula odorata*, wawrzynek wilczelyko *Daphne mezereum*, lilia złotogłów *Lilium martagon*, konwalia majowa *Convallaria maialis*, kruszczyk rdzawoczerwony *Epipactis atropurpurea*, ostróżka tatrzańska *Delphinium oxysepalum* i inne. Zarzyczka występuje w górnej części stoku w ilości zaledwie kilku egzemplarzy, pod okapem stromizn skalnych Waksmundzkich Ścianek (ryc. 2). Zwraca uwagę znaczna w tym miejscu wilgotność gleby oraz ocienienie przez skały i jawory.

Drugie stanowisko zarzyczki położone jest nieco niżej w bezpośredniej bliskości szlaku turystycznego prowadzącego z Równi Waksmundzkiej do Polany pod Wołoszynem. Zarzyczka rośnie tu wespół z świeżabkiem orzęsionym *Chaerophyllum hirsutum* i kuklikiem zwisłym *Geum rivale* pod ociekającą wodą, przewieszoną skałką dolomitową. Również i to stanowisko nie należy do bogatych, liczy bowiem zaledwie parę okazów tego gatunku.

Zdzisław Bednarz

PISMIENICTWO

Flora Polska. 1963 Tom X. PWN.

Kotula B. 1889—1890 *Rozmieszczenie roślin naczyniowych w Tatrach*. Nakł. Wyd. Mat.-Przyr. A. U. Kraków.

Łapczyński K. 1885 *Zasięgi pionowe niektórych roślin w części Tatr najbliższej Zakopanego*. Pam. Fizjogr. 3.

Szafer W., Sokołowski M. 1927 *Die Pflanzenassoziationen der nördlich vom Giewont gelegenen Täler*. Bull. Acad. Pol. Sc. L., Cl. Math.-Nat., Ser. B(1925), Suppl. 2. Kraków.

Vesely E. 1973 *Kruhátka Matthiolho*. Ochr. Přír. 5. Praha.